

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2013/2014

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek oponenta**

Jméno a příjmení studenta: Markéta Filipová

Název práce: Cesta do pravěku

Posudek:

Předložená práce se sestává z několika formátově odlišných sérií maleb na papíře, tematicky sjednocených vztahem k primordiálnímu stavu lidství. Tato významová reference osciluje od konkrétnosti „zemanovského návratu do pravěku“ (míněn je filmový tvůrce) po abstraktní představu návratu se k počátkům či objevování vědomí ve stavu „nepopsaného papíru“. Krajním bodem představy jsou entopické obrazy (?) (vynořují se při dlouhodobém hledění do tmy), jež autorka spojuje s Lewis-Williamsovými¹ teoriemi změněného vědomí autorů jeskynních maleb.

Lazurní práce s tuší nebo barvou, její stékání je ovšem také aluzí na procesy kalcifikace utvářející vápencové útvary pouhým stékáním, kapáním a tedy pozvolným vrstvením (zdánlivě nehmotného) sedimentu. Případně, na proměny skupenství vody a vznik ledových útvarů. V druhém plánu autorka sleduje metaforickou dimenzi nejen procesů materializace, ale hlavně „cesty do pravěku“ (návratu do výchozího bodu).²

Konkrétním cílem této cesty je *jeskyně*: okolím „separovaná enkláva“, „vzdušná kapsa“ v temném masivu – resp. „časová kapsle“ (v autorčině textu). Cesta k ní je zúžená (tedy náročná, ne všem patrná či průchozí); je to tunel, průrva, jíž se je třeba prodírat na břicho a po kolenou. Jeskyně je topos *pra-času* místo přetrvávání mnohých reziduí minulosti), ale i místo zakoušené úzkosti a možného ohrožení; je svébytnou archetypální figurou evokujícím emoce.

Kontrapunkt k rozlehlým přírodním útvarům (a dutinám, jež skrývají) představují malé groteskní postavičky („rurální igráčci“), řídce zalidňující velké malby. Jsou to kluci ze Zemanova filmu, děti, jež objevily jeskyni Lascaux, nebo autoři jeskynních maleb (různé postavy s nimiž se autorka identifikuje). V tomto smyslu jsou až součástí jakési hravé autorské mytologie. Figurky vytvářejí napětí - možná obsahově opodstatněné (jsou zástupci pestrobarevného světa „tam venku“), nicméně, přitahující kritickou pozornost. Určitou souvislost lze možná nacházet s estetikou koláží Zemanova filmu.

Zdá se ale, že taková „naivně narativní“ poloha je Markétě Filipové vlastní – přispívá k výslednému dojmu z práce, který je - navzdory tématu (jeskyně přece mají

¹ <http://entheology.com/research/entoptic-imagery-and-altered-states-of-consciousness/>

² Průchod jeskyní chodbou může ovšem evokovat i „rituály přechodu“ (rite of passage) či teorie S. Grofa

evokovat spíše sublimní estetiku) statický, poklidný až idylický. Práce, ač většího formátu tak působí jako knižní ilustrace.

Otázky autorovi práce:

Píšete, že chcete potlačovat malířský rukopis; proč? A opravdu se to Vám to daří?

Návrh hodnocení: „B“

Vypracoval(a): Mgr. Blahoslav Rozbořil, Ph.D.

Datum: 6. 6. 2014

Podpis: